" OMGAAN MET VERSCHILLEN IN DE KERK"

Door ds. E. Hoogendoorn

Aan bovenstaand thema is het aprilnummer van de kerkelijke periodiek 'Onderweg' gewijd. 'Onderweg' is een maandelijkse uitgave van de Gereformeerde Persvereniging. Het is een voortzetting van de eerdere bladen Opbouw en De Reformatie die hierin gefuseerd zijn. We bewegen ons met deze periodiek op het terrein van de Nederlands Gereformeerde Kerken en de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt.
Het themanummer heeft als titel meegekregen: *"Als eenheid pijn doet".*
In een drietal opiniërende artikelen wordt het onderwerp belicht.
Het eerste is van de hand van Rob van Houwelingen, hoogleraar Nieuwe Testament aan de TU Kampen. Het tweede en derde is geschreven door Hans Schaeffer, universitair hoofddocent praktische theologie aan dezelfde universiteit.
Daarnaast is een interview opgenomen door Embert Messelink met de Kamper emeritus hoogleraar Kees de Ruijter en Arine Brouwer, coach, trainer en voormalig lid van de Vertrouwens- en Adviescommissie van de NGK.
Ook is een aantal praktijk-verhalen opgenomen, verzorgd door Maarten Boersema, tekstschrijver, fotograaf en parttime predikant van de GKv Blije-Holwerd.
Het nummer laat ons zien hoe er in de NGK en de GKv wordt gedacht over (en gewerkt met) de manier waarop wij dienen om te gaan met allerlei verschillen die in het huidige kerkelijk leven conflicten geven. Denk aan meningsverschillen over de inkleding van de liturgie, over kinder- of geloofsdoop, over wel of niet de vrouw in het ambt en de toelating van een homostel aan het avondmaal.
Alle scribenten alsook geïnterviewden zijn van oordeel dat dergelijke meningsverschillen in Christus' kerk geen verwijdering hoeven te geven. Het gaat hun er om dat we met z'n allen, hoe verschillend wij ook tegen dit soort zaken aankijken, elkaar blijven accepteren omdat we allemaal bij Christus horen. Het gaat duidelijk om een brandend actuele problematiek in de huidige kerkelijke wereld.

"EENHEID IN VERSCHEIDENHEID"

Onder dit kopje begint prof. Van Houwelingen het nummer met een schets van de christelijke kerk in de eerste eeuw, de kerk zoals we die in het Nieuwe Testament tegenkomen.

"In vrijwel iedere brief van Paulus wordt de gemeente aan wie hij schrijft opgeroepen de eenheid te bewaren en elkaar te verdragen. Blijkbaar waren er nogal wat verschillen binnen de apostolische kerk. Niet slechts in de persoonlijke sfeer, maar vooral ook over de kerkelijke koers, de relatie tussen mensen van verschillende afkomst (Joods of niet-Joods) en de praktijk van het christelijk leven. Hoe bewaarde men eenheid in al die verscheidenheid? En welke weg wijst het Nieuwe Testament inzake omgaan met diversiteit in de kerk?"

Van Houwelingen wijst er dan op dat het boek Handelingen bepaald geen ideaalplaatje biedt van de eerste christelijke gemeente. *"Er moet meteen al een enorme diversiteit geweest zijn. De gemeente bestond uit duizenden mensen, afkomstig uit alle windstreken en van huis uit verschillende talen sprekend".*
Hij wijst op het praktische probleem van de achterstelling van Grieks sprekende weduwen bij de dagelijkse verzorging in Jeruzalem (Hand. 6).
Niet alleen deden zich conflicten voor in de Joodse moederkerk van Jeruzalem, waar de twaalf apostelen (later met oudsten) de leiding hadden. De niet-Joodse dochtergemeente van Antiochië, die de uitvalsbasis werd voor alle missionaire reizen van Paulus, had haar eigen karakter. Wel bleef deze gemeente contact zoeken met de gemeente in Jeruzalem door afgevaardigden naar elkaar te sturen.
"Vanuit Antiochië wordt een nijpende kwestie voorgelegd aan de apostelen en de oudsten. Hoe om te gaan met niet-Joden die tot geloof komen? Moeten zulke christelijke nieuwkomers niet besneden worden? Op een speciale vergadering in Jeruzalem zijn aanvankelijk heftige meningsverschillen te horen (Handelingen 15:7), maar na toespraken van Petrus en Jakobus komt men tot een gezamenlijk besluit: niet-Joden hoeven geen jood te worden om bij de God van Israël te kunnen horen, maar zij moeten wel radicaal breken met de wereld van de afgoden. Dit besluit wordt niet alleen per brief naar Antiochië gestuurd, maar ook ter kennis gebracht van alle gemeenten die tijdens de eerste zendingsreis gesticht waren. Zo is op een cruciaal moment in de kerkgeschiedenis voorkomen dat er twee kerken zouden ontstaan: een Joods en niet-Joods christendom, naast elkaar of zelfs los van elkaar. De onderliggende vraag luidde: wat is

onopgeefbaar en wat niet? Het antwoord stond niet bij voorbaat vast. Bij alle verschil van inzicht zocht men gezamenlijk naar de beste weg, aan de hand van de recente ontwikkelingen en bij het licht van de Schrift.

VOORMANNEN

De apostel Paulus sloeg letterlijk en figuurlijk nieuwe wegen in. Tegelijk deed hij alle moeite om de band met de moederkerk te bewaren".
Dan wijst Van Houwelingen op de bezoeken die Paulus regelmatig aan Jeruzalem bracht, zowel aan de leider van de apostelen als aan de leider van de gemeente. Er worden ook afspraken gemaakt over de steunverlening aan de armlastig geworden moederkerk. Eveneens worden zendingstaken verdeeld: de Jeruzalemse voormannen zouden doorgaan met hun missie onder de Joden, terwijl Paulus en Barnabas onder de heidenen bleven werken.
"*Met deze harmonieuze samenwerking in gedachten moeten we het zogeheten 'incident te Antiochië' lezen. Paulus protesteert fel wanneer Petrus zich laat intimideren door 'mensen uit de kring van Jakobus'. Punt in geding is de tafelgemeenschap tussen Joodse en niet-Joodse christenen.*
Eerst at Petrus samen met zijn onbesneden broeders en zusters, maar plotseling trekt hij zich van die gemeenschappelijke maaltijden terug 'uit vrees voor de besnedenen', zijn Joodse volksgenoten. Zijn angstvalligheid slaat over op de Joodse christenen uit Antiochië. Zelfs Barnabas laat zich meeslepen door wat Paulus ronduit als huichelarij betitelt.
Broeders moeten elkaar de waarheid kunnen zeggen. Toch rijst de vraag of Paulus zijn verwijten niet te zwaar heeft aangezet, omdat hij het voorval als een principiële kwestie opvatte. Was de kern van het evangelie werkelijk in het geding? We weten helaas niet hoe Petrus heeft gereageerd op de aantijgingen van zijn collega-apostel. Vermoedelijk wilde hij in Antiochië vooral een strategische zet doen, rekening houdend met de gevoelens van zijn mede-Joden. Dat ook niet-Joden de Geest kunnen ontvangen, had Petrus zelf meegemaakt in het huis van Cornelius, dus hij begreep best wat Paulus bewoog. En het geeft te denken dat iemand als Barnabas, bruggenbouwer bij uitstek, de strategie van Petrus steunde. Hoe dan ook, dit was een incident, niet meer en niet minder. Tot een breuk kwam het niet. Paulus vervolgt in de wij-vorm: 'Als geboren Joden weten wij dat niemand gerechtvaardigd wordt door wetswerken, maar alleen door geloof in Jezus Christus'(Galaten 2:15). En later spreekt Petrus respectvol over zijn collega-apostel: "Onze geliefde broeder Paulus, die geschreven heeft met de hem geschonken wijsheid'(2 Petrus 3:15b-16). Goddank zijn deze twee invloedrijke mannen er in geslaagd, ondanks hun verschillende insteek, de apostolische eenheid te bewaren."

"PARTIJVORMING"

Onder dit kopje haalt Van Houwelingen voorbeelden aan van conflicten in de gemeenten die door Paulus gesticht zijn. *"Onder bekeerde heidenen konden zich schurende meningsverschillen voordoen, zoals blijkt uit brieven die Paulus aan 'zijn' gemeenten schreef. Over het onderhouden van de sabbat en andere feestdagen (cultisch), over het wel of niet eten van offervlees en in dat kader de omgang tussen sterken en zwakken (sociaal) en over het al dan niet vegetarisch eten, wel of niet trouwen (ethisch).*
Onder de Korinthiërs was zelfs partijvorming – Paulus en Petrus werden tegenover elkaar uitgespeeld. Maar Paulus schrijft: is Christus soms in stukken te verdelen? Weg met alle ruzies en scheuringen. Als gemeente ben je samen zijn ene lichaam. Toch is het goed dat er meningsverschillen en zelfs stromingen zijn, aldus Paulus, als een test of je op een verstandige manier met diversiteit weet om te gaan, door niet jezelf of je eigen groep te verabsoluteren (zo interpreteer ik de 'ongemakkelijke tekst' 1 Korinthiërs 11:19). Christus is degene die alle gelovigen samenbindt. En Paulus benadrukt dat hij in Korinthe hetzelfde evangelie heeft verkondigd als de hooggeachte apostelen uit Jeruzalem.
Vrijwel altijd begint Paulus zijn gemeentebrieven met een dankzegging. Meningsverschillen verhinderen hem niet om zijn niet-Joodse lezers aan te spreken als geroepen heiligen. En als hem bepaalde vraagpunten worden voorgelegd, gaat hij daar serieus op in. Daarbij laat Paulus zich leiden door de richtlijnen uit de Thora en Jezus zelf, toegepast in telkens nieuwe situaties. Dit gebeurt naar aanleiding van concrete kwesties die zich voordoen..

DWALINGEN

In de apostolische tijd moest zich het nodige uitkristalliseren. Tot nu toe ging het in dit artikel over meningsverschillen. Maar soms grenst mening aan dwaling. Zo werd de toekomstige opstanding van de doden door sommigen in twijfel getrokken. Hoe tolerant mogen christenen zijn? Dat was niet voor iedereen duidelijk. Daarom willen de nieuwtestamentische brieven wijsheid en onderscheidingsvermogen bij de lezers activeren.
Heftige problemen deden zich voor onder Joodse christenen, zoals blijkt uit de brieven van Jakobus en Judas. Respectievelijk niet de daad bij het woord voegen of zich laten misleiden door lieden die de gemeente waren binnengeslopen. Vooral gemeenten van bekeerde heidenen kregen met

dwaalleraars te maken. Hun opvattingen laten zich moeilijk reconstrueren, omdat die in de brieven nauwelijks gespecificeerd worden. Ook dwaalleer kent blijkbaar een grote mate van diversiteit, met als gemeenschappelijke noemer dat Christus werd losgelaten, door gedrag en/of door opvattingen, zodat het christendom in diskrediet dreigde te raken. Bijvoorbeeld in Efeze en op Kreta, zo blijkt uit Paulus' brieven aan Timoteüs en Titus. Daarin noemt hij de drie gevaarlijkste dwaalleraars bij namen: Hymeneüs, Alexander en Filetus. Hier stuiten we op de grenzen van kerkelijke tolerantie.
In heel Klein-Azië, smeltkroes van religieuze stromingen, propageren dwaalleraars die niet van een goddelijk oordeel willen weten hun vrijgevochten levensstijl, aldus de tweede brief van Petrus. De situatie daar bleef problematisch. Johannes moet in zijn brieven ernstig waarschuwen tegen het denkbeeld dat Jezus Christus een soort Godmens zou zijn. Er waren 'antichristen' opgestaan binnen de geloofsgemeenschap en dat had tot een breuk geleid. Ene Diotrefus maakte zich schuldig aan machtsmisbruik door mensen uit zijn gemeente te verstoten. Elk van de zeven gemeenten in Klein-Azië kende forse spanningen (Openbaring 2-3). Toch krijgen ze allemaal een compliment van de verhoogde Christus. Hij waardeert hun strijd om het Woord te bewaren.

Op basis van dit overzicht komt Van Houwelingen tot de volgende afronding van zijn artikel.
"Terugkijkend zien we een gevarieerde geloofsgemeenschap wereldwijd worstelen om bij Christus te blijven. Samen op weg was het devies. Zonder het over alles eens te zijn, zocht men eensgezindheid in verbinding met de Heer: gemotiveerd door de gezindheid van Christus (Filippenzen 2:1-11 en 4:2). Meningsverschillen werden overbrugd, dwalingen weersproken. Soms bedacht men praktische oplossingen, soms moesten principiële keuzes worden gemaakt. Altijd was het onderwijs van Christus en de apostelen richtinggevend. Zo kon de christelijke kerk van de eerste eeuw in alle verscheidenheid een eenheid blijven."

GEZONDE BASIS VOOR OMGAAN MET VERSCHILLEN?

Deze beschouwingen van Van Houwelingen vormen min of meer de basis voor wat in de verdere artikelen in het themanummer wordt aangevoerd over de vraag hoe we met verschillen in de kerk moeten omgaan.

Dr. Schaeffer begint zijn artikel over *'Veelkleurige gemeente: ideaal en uitdaging"* met de volgende inleiding: *"In het artikel van Rob van Houwelingen lazen we over conflicten en meningsverschillen binnen de kerk van de eerste eeuw. Klaarblijkelijk zijn dit soort intense gesprekken sinds het allereerste begin van de kerk aanwezig geweest. Dat feit alleen al is belangrijk voor onze bezinning vandaag de dag op de verscheidenheid binnen de gemeente. De vraag voor nu is wel: waar liggen de grenzen van deze verscheidenheid?"*
Dat is een brandende vraag, zeker nu de gesprekken en/of conflicten vandaag kwesties betreffen als de vrouw in het ambt en homostellen aan het avondmaal. Om maar even niet meer te noemen.
Schaeffer komt dan met "*drie praktische aanwijzingen, die tegelijkertijd buitengewoon principieel zijn".* De eerste daarvan is: *"Verschillen horen in de kerk".*
Hiervoor beroept hij zich dan op de bewering van Van Houwelingen dat Paulus het goed vindt dat er meningsverschillen en zelfs stromingen zijn.
Bij het zoeken en tasten naar wat ons verenigt in de kerk, moeten we steeds weer *terug naar de Bron: Gods Woord*. Dat is zijn tweede praktische aanwijzing. *"Samen willen vasthouden aan Gods Woord is een proces, waarin we elkaar in alle verschillen mogen leren zoeken en accepteren. Mits dit zoeken niet tot stilstand komt".*
Als derde praktische aanwijzing stelt hij: deze "*brongerichtheid dwingt tot ruimte*". En "*ruimte betekent dat je niet allemaal op dezelfde plek hoeft te staan".*
In dit verband stelt hij, dat als je de apostolische geloofsbelijdenis voor je rekening neemt, als je gelooft dat de kerk één is, dan "*betekent dat automatisch het willen uithouden van verschillen binnen de kerk".* Er is maar één grens die telt: "*die tussen wel of niet horend bij Christus".*
Diversiteit is een karaktertrek van de kerk. *"Dat er verschillen zijn binnen de kerk, betekent dat christenen bewust kiezen tegen een eendimensionaal bubbel van gelijkgestemden".*

De schets van Van Houwelingen van de christelijke kerk in de eerste eeuw is ook leidraad voor een tweede artikel van dr. Schaeffer, getiteld *"Omgaan met verschillen: hoe doen we dat nou?"*.
"Die lijnen trek ik door naar een kader voor het nadenken over verschillen in de kerk van nu".
In de overige artikelen vinden we

dezelfde teneur.

De lezer voelt wel: met beroep op Gods eigen Woord wordt hier ruimte bepleit voor wel heel verregaande 'meningsverschillen'. Dit laatste woord zet ik met opzet tussen hoge komma's. In feite betekent het dat heel veel geloofszekerheden die de kerk eeuwen lang met de hand op Gods Woord beleden heeft, als mensenmening ter discussie worden gezet.
De onvermijdelijke vraag wordt wel genoemd: waar liggen dan de grenzen van wat wel of niet geloofd of beweerd mag worden? Wanneer houdt het op dat je elkaar nog kunt 'accepteren'?
Maar het antwoord daarop blijft heel vaag. Er wordt gesproken over 'verbinding met Christus', of 'Gods Woord moet uitgangspunt zijn'. Maar wát dat woord van de Here dan zegt, gebiedt of verbiedt, daarover verschillen de meningen; dat moeten we 'samen zoekend en tastend onderzoeken'. Waarbij je elkaar geen 'mening' mag opdringen.
Iedere nuchtere lezer beseft: de gereformeerde belijdenis is hier geen richtlijn meer; dat is hooguit een mening van generaties uit een andere tijd en cultuur.

LEERT DE HERE DIT ECHT?

De schets van Van Houwelingen kan ons niet overtuigen. Eerder van het tegendeel.
In het apostelconvent van Handelingen ging het maar niet om een meningsverschil tussen mensen; waarbij men door fijn overleg 'tot een gezamenlijk besluit' is gekomen. Hier ging het om niets minder dan Gods wil in de nieuwe bedeling van de gekomen Christus. Met apostolisch gezag is dat onderwezen, met duidelijke verwijzing naar wat God al in het Oude Testament had laten profeteren.
Vandaar dat de brief, die dit besluit aan de gemeenten moest doorgeven, ook kon beginnen met: 'Het heeft de Heilige Geest en ons goed gedacht…'(Hand. 15:28). De aanvankelijke mening van 'de tegenpartij' was duidelijk tegen Gods wil.
Dat ligt dus bepaald wel anders dan wat Van Houwelingen daarbij opmerkt:
"De onderliggende vraag luidde: wat is onopgeefbaar en wat niet? Het antwoord stond niet bij voorbaat vast. Bij alle verschil van inzicht zocht men gezamenlijk naar de beste weg, aan de hand van de recente ontwikkelingen en bij het licht van de Schrift".

De wijze waarop Van Houwelingen het incident te Antiochië tussen Paulus en Petrus omschrijft, geeft nog meer bedenkingen. Dat is bepaald geen voorbeeld om elkaar maar te accepteren bij een meningsverschil in de kerk. Nee, het ongelijk was echt aan Petrus' kant; en zijn handelwijze wordt door Paulus ronduit bestempeld als 'huichelarij' (Galaten 2: 11-13). Een exegeet gaat dan ook echt te ver als hij vervolgens de vraag opwerpt "*of Paulus zijn verwijten niet te zwaar heeft aangezet, omdat hij het voorval als een principiële kwestie opvatte*"! Dit grenst naar mijn overtuiging aan 'Schriftkritiek'.
Temeer waar Van Houwelingen de apostel wil kapittelen met de vraag: "*was de kern van het evangelie werkelijk in het geding?*".
Het doet tegelijk de vraag stellen: ligt de grens van wat er in de kerk van Christus geaccepteerd mag worden pas daar, waarvan je kunt zeggen: 'de kern van het evangelie is in het geding'?
Het roept direct de vraag op - en eindeloze discussie daarover - : wat is die kern?
Is die kern in geding als je vindt dat hoererij in de gemeente moet worden toegelaten, of homoseksuele praktijken? Is die kern in geding als je het huwelijk verbiedt of wanneer je niet in de opstanding van Christus gelooft? Om maar diverse voorbeelden uit het Nieuwe Testament te gebruiken?
Hoe Van Houwelingen met de brief van Korinthe het ook nog als 'iets goeds' kan bestempelen als er 'meningsverschillen en zelfs stromingen" zijn in de gemeente, is voor mij een raadsel. Zeker als we het zien in het licht van de ernstige vermaningen die de apostel juist in deze hoofdstukken uitdeelt. Verdeeldheid in de gemeente, waartegen de apostel zo indringend waarschuwt, kun je dan onmogelijk prijzen als een prachtig 'bewijs van diversiteit in de gemeente van Christus'.
Hier worden m.i. de zaken echt op hun kop gezet.
Het is verdrietig om te constateren hoe deze 'exegetische basis' van Van Houwelingen moet dienen om al die meningsverschillen in ons kerkelijk leven maar te bejubelen als een bewijs van de 'veelkleurigheid van Gods wijsheid alsook de veelkleurigheid van Gods gemeente'.
Het is de teneur van alle artikelen in dit themanummer.
De voorbeelden die uit het Nieuwe Testament worden aangevoerd, laten juist vooral zien dat mensenmeningen worden afgewezen omdat ze in strijd waren met Gods Woord en wil.
Dus precies het omgekeerde als in dit themanummer keer op keer wordt gesteld.

VLAGGEN DIE DE LADING NIET DEKKEN

Grote woorden worden gebruikt over eenheid en eensgezindheid, maar de grote vraag blijft: welke eenheid wordt bedoeld? Wat maakt deze eensgezindheid dan uit?
Het is heel frappant dat in het themanummer niet of nauwelijks aan de orde komt wat de eensgezindheid is die de gemeente van Christus kenmerkt.
Het woord zegt het al: eens-gezind.

Dan gaat het om eenheid van denken, voelen, handelen, in hart en hoofd en handen; kortom eenheid van geloof. En dan niet het geloven in elkáár, omdat je, wat je ook maar denkt of gelooft, 'samen bij Jezus hoort'; of je nu iets wel in strijd met de Schrift vindt of niet. Nee, eenheid in gelóóf. Waarin? In God, en Christus, en in de wijsheid van Gods Geest die ons in de Schrift onderwezen wordt.
Deze eenheid wijst zondige meningen of praktijken af en neemt elkaar mee naar de Stem van de levende Waarheid, Christus. Eén van hart en ziel, één van geest dankzij de eenheid van de Geest.
(Filip. 2:2, Efez. 4:1-16). Net als wat de echte eenheid van de eerste christelijke gemeente uitmaakte: zij bleven volharden bij het onderwijs van de apostelen, in leer en leven (Hand. 2:42,4:32).
Het is tekenend dat in het themanummer de vele waarschuwingen die Christus en zijn apostelen tegen dwaalleer en ongehoorzaamheid ons meegeven, nauwelijks aan de orde komen. Of ze worden zelfs toegepast op een manier die past in het stramien van het bejubelen van de oneensgezindheid van de 'diversiteit'. Het is een groot raadsel dat dan nog verwezen wordt naar de brieven van de verhoogde Heiland aan de zeven gemeenten van Klein-Azië; die "allemaal dan toch maar een compliment van Christus kregen ondanks de forse spanningen in hun midden".
Dat compliment kregen ze alléén als zij Zijn Woord bewaarden, en geen geestelijke hoererij in haar midden tolereerden zoals dwaalleer en dwaal-leven.

"ALS EENHEID PIJN DOET"
Dat staat als kop op het titelblad van het themanummer.
Met bovenstaande kritiek wil ik niet suggereren dat er in dit nummer helemaal geen verstandige dingen worden gezegd over de manier waarop je bij meningsverschillen in de kerk met elkaar dient om te gaan. Er worden mooie dingen gezegd over het naar elkaar luisteren en niet zomaar afschrijven. Dingen die ieder kerklid best wel ter harte kan nemen. Als we dan maar binnen de grenzen van Gods Woord blijven en ons daardoor laten leiden.
Wat echter, als je het samen niet eens wordt en er van overtuigd bent dat de ander in strijd met het woord van de Here komt? Zoals in diverse meningsverschillen momenteel duidelijk het geval is. Denk aan de vrouw in het ambt en homostellen aan het avondmaal.

'LEER OM IN CONFLICTEN JE VERLIES TE NEMEN', zo luidt de titel boven het interview met professor De Ruijter en Arine Brouwer in dit nummer.
Als een kerkenraad of kerkelijke vergadering het toch aanvaardbaar acht, hebben de anderen de verantwoordelijkheid om hun verlies te nemen, zo wordt in dit interview gesteld.
De hoofdredacteur van Onderweg verklaart wel heel eerlijk in de introductie van het themanummer (op pag.3), dat we ons in zo'n stelling vooral goed kunnen vinden *"als ik aan de 'winning side' sta: als de kerkenraad keuzes maakt in de lijn met mijn overtuiging".*
Laten we maar eerlijk vaststellen: de schrijvers en sprekers die dit themanummer hebben gevuld, staan in de NGK en de GKv aan de 'winning side' met hun opvattingen. We hoeven alleen maar te kijken naar vele meerderheids- èn minderheidsrapporten en besluiten die met name de laatste tijd de landelijke vergaderingen en/of synodes van de kerken domineren. Niet alleen bij onderwerpen als de vrouw in het ambt of homostellen aan het avondmaal; ook in die over de kerkelijke eenheid met andere geloofsgemeenschappen, om maar een kleine greep te doen.

De werkelijk christelijke eenheid en eensgezindheid kent ook haar pijn. Ik hoef alleen maar te wijzen op het derde kenmerk van wat echt kerk is: de kerkelijke tucht. De pijn van de waarschuwingen en vermaningen, de pijn van het grenzen stellen aan wie blijft opstaan tegen God en zijn Woord. Kortom, de pijn die het kost om het apostolisch bevel trouw op te volgen: 'doet, wie niet deugt, uit uw midden weg"(1 Kor. 5:13).

Er zijn dus 'verschillen' die je niet mag accepteren. Het Oude en het Nieuwe Testament staat vol van praktijkvoorbeelden. Neem zo'n hartstochtelijke oproep van apostel Paulus in de brief aan de Efeziërs (5:7) : "Laat niemand u misleiden met drogredenen, want door zulke dingen komt de toorn van God over de kinderen van de ongehoorzaamheid. Doet dan niet met hen mee". Er worden duidelijk grenzen gesteld. Dat is een kenmerk van de eensgezindheid van het geloof. Het geloof, niet 'in elkaar', maar het geloof in Hem die ons kocht met zijn kostbaar bloed.
Dit staat haaks op wat we in dit themanummer beweerd zagen: *"Samen willen vasthouden aan Gods Woord is een proces, waarin we elkaar in alle verschillen mogen leren zoeken en accepteren. Mits dit zoeken niet tot stilstand komt".* Het staat er werkelijk: ".. waarin we elkaar in *alle* verschillen mogen .... accepteren..".

Het is wel het tegenovergestelde van wat onze Heiland aan zijn gemeenten in Klein-Azië voorhoudt. Met zijn repeterende aanklacht: 'Maar Ik heb tegen u dat u in uw midden verdraagt...', en dan volgen er concrete vingerwijzingen naar valse leer of leefpatronen die in strijd zijn met Gods geboden.

DE ECHTE EENHEID IN CHRISTUS' KERK

Judas, de dienstknecht van de Here Jezus, laat in zijn brief zien hoe wij eensgezindheid in de gemeente krijgen en bewaren.

"Geliefden, daar ik mij in alle opzichten beijver u te schrijven over ons gemeenschappelijk heil, zie ik mij genoodzaakt het te doen met de vermaning, tot het uiterste te strijden voor het geloof dat eenmaal de heiligen overgeleverd is" (Judas 3).

Dat geloof in het evangelie vormt de eenheid in de kerk van alle eeuwen. Judas laat ook zien hoe die eenheid bedreigd kan worden. Door ronduit aan te wijzen wie het zijn die scheuringen maken: "spotters die naar hun eigen goddeloze begeerten wandelen. Zij zijn het die scheuringen maken, natuurlijke mensen die de Geest niet hebben; goddelozen die de genade van onze God in losbandigheid veranderen en de enige Heerser en Here, Jezus Christus, verloochenen". (Judas vss 18-19 en 4).

Dat kunnen ook heel meelevende kerkmensen zijn die met de Bijbel in de hand vrijzinnig denken en handelen.

Wat is de roeping van de lezers van Judas' brief?

"Maar gij, geliefden, bewaart u zelf in de liefde van God, door u zelf op te bouwen in uw allerheiligst geloof en door te bidden in de heilige Geest[...]. En weest ook barmhartig jegens sommigen, die twijfelen, redt hen door hen uit het vuur te rukken, maar weest jegens anderen barmhartig in vrees, uit afkeer zelfs van het kleed dat door het vlees bedekt is".

Als wij ons zo bewaren in de liefde van God, bewijzen wij - uit liefde voor God - ook onze broeder en zuster de liefdedienst elkaar zo vast te houden bij het allerheiligst geloof.

Klinker & Medeklinker

Zoek eerst het Koninkrijk van God

We beginnen aan een nieuw onderwerp. Niemand heeft een voorstel ingediend, dus kies ik. Het is de tijd van het jaar dat veel jongeren bezig zijn met studie- of beroepskeuze, en het lijkt me goed om er samen over na te denken, *of* en *hoe* dat ook te maken heeft met je geloof. Het is één van de belangrijkste beslissingen in je leven; laten we elkaar daarin helpen.

Studie en beroep ...

Als je honderd jaar geleden aan een jongere vroeg welk beroep hij of zij ging kiezen, kon je een vragend gezicht ten antwoord krijgen. *Kiezen?* Hij had niks te kiezen: pa was bakker en hij de opvolger. Punt uit. Daar had hij niets over te zeggen, maar hij vond het wel prima.

Zij had ook geen keus: haar vader was landarbeider, en zij werd 'stoepmeid' bij de boer, meteen na de lagere school. Zin of niet, zo moest ze mee de kost verdienen. Als ze geluk had, kon ze ook nog wat sparen voor haar uitzet.

De zoon van de burgemeester ging natuurlijk studeren (waarschijnlijk rechten). Want hij hoorde bij de elite en kreeg natuurlijk een hoge bestuursfunctie.

Onvoorstelbaar, in onze tijd! Jullie hebben tot op zekere hoogte vrije keus. Binnen de perken van je aanleg en vooropleiding zijn er nog heel veel studies en beroepen om uit te kiezen. Sommigen weten allang wat ze willen,anderen lopen alle voorlichtingsdagen af om maar een idee te krijgen. Misschien heb je er zelfs nachten van wakker gelegen, dat je niet kon kiezen. Dat hadden die lui van vroeger niet. Toch zou je voor geen goud met hen willen ruilen. Je wilt toch zeker *zelf* kiezen!

... en Gods Koninkrijk

Een tijdje geleden sprak ik met een paar jongeren die al een paar jaar geleden aan een studie of een baan begonnen waren. Het ging over het Onze Vader, over de bede "Geef ons heden ons dagelijks brood" en over het vertrouwen dat je mag hebben, dat God voor je zorgt. In dat verband lazen we ook Matteüs 6 : 25-34, waar Jezus zegt dat je niet bezorgd moet zijn over je leven, wat je zult eten of drinken enzovoort. God voedt de vogels,Hij geeft de bloemen hun prachtige kleed; vertrouw er maar op dat Hij nog veel meer voor jou zorgt. Heidenen maken zich druk over eten en kleren, succes in het leven, een mooi huis en een avontuurlijke vakantie, noem maar op. Jullie hebben een ander doel in het leven, toch? "Zoekt eerst het Koninkrijk van God," zegt Jezus.

Ik vroeg: "Het Koninkrijk van God zoeken – hoe doe je dat eigenlijk?" De antwoorden kwamen vlot: bidden, Bijbellezen, naar de kerk gaan... - en, natuurlijk, leven naar Gods geboden: niet doodslaan, echtbreken, stelen, liegen... Maar toen ik vroeg of belangrijke keuzes, bijvoorbeeld hun beroepskeuze, er ook iets mee te maken had, was het pertinente antwoord: "Nee!"